

Travma-Bilgilendirilmiş Pedagojinin (Trauma-Informed Pedagogy) Altı Temel İlkesi

Travma-bilgilendirilmiş pedagojilerin altı temel ilkesi bulunur. Bu ilkeler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir. Bu ilkelerden faydalanarak öğrencilerinizi öğrenme süreçlerinde motive edebilir ve derslerinizi gözden geçirebilirsiniz.

Birinci ilke: Güvenlik (Safety)
<p>Bu ilke, travma nedeniyle sarsılan “güvende olma ihtiyacını” sağlamayı amaçlar. Güvende hissetmediğimizde beynimizin “hayatta kalma modu” devreye girer ve hayatta kalmamızı önceliklendiren birtakım uyarılar gönderir. Bu nedenle, yeni bir bilgiyi öğrenme, diğer bir deyişle “beynin öğrenme modu” ikinci plana atılmış olur. Öğrenme, ancak güvende hissettiğimizde gerçekleşir. Öğrencilerinizin duygusal, bilişsel, fiziksel ve kişilerarası ilişkilerinde güvende hissetmesine yardımcı olacak yöntemler sayesinde onların öğrenme süreçlerine katılımlarını destekleyebilirsiniz.</p> <p><i>Öğrencilerimin güvende hissetmesine nasıl yardımcı olabilirim?</i></p> <p>Öğrencilerinizin güvende hissetmelerini sağlamanın ilk adımı, onlar için iyi bir rol model olabilmektir. Siz iyi olmadan, başkalarına yardım edemezsiniz. Kontrolünüzü kaybetmiş gibi hissettiğinizde, sizi güvende hissettiren durumları düşünün. Belirsiz bir durum karşısında kendinizi daha iyi hissetmek için hangi stratejileri kullandığınızı hatırlayın. Belirsizlik durumlarında veya kontrolü kaybediyormuş gibi hissettiklerinde öğrencilerinizin kendilerini güvende hissetmek için neler yaptıklarını sorabilirsiniz. Ders saatleri içerisinde onları güvende hissettirmek için neler yapabileceğinize ilişkin öneriler sunmalarını isteyebilirsiniz.</p> <p>Ayrıca;</p> <ul style="list-style-type: none">• Derslerinizin başında, öğrencilerinize aşağıdaki soruları yönelterek nasıl olduklarını sorabilirsiniz:<ul style="list-style-type: none">○ Bugün nasıl hissettiğinizi, 1-10 arası bir ölçekte değerlendirecek olsanız, kaç puan verirsiniz?○ Bugün nasıl hissettiğinizi ifade eden bir kelime yazar mısınız?○ Kendinizi nasıl hissettiğinizi hava durumu terimleri ile söyleyebilir misiniz? Örneğin, güneşli, parçalı bulutlu, rüzgârlı, vb.• Dijital öğrenme araçlarından faydalanarak hızlı bir anket oluşturabilir veya önceden hazırlanmış formlardan faydalanabilirsiniz (Ör., Daily-Check-Ins-for-Google-Forms.pdf).
İkinci ilke: Tutarlılık ve Şeffaflık (Trustworthiness & Transparency)
<p>Tutarlılık ve şeffaflık ilkesi, travmanın neden olduğu stres tepkilerinin azaltılmasına yardımcı olan önemli bir ilkedir.</p> <p>Öğretme süreçlerinde tutarlılık ve şeffaflığı sağlamak, belirsizliğin azaltılmasına yardımcı olur. Aynı zamanda, öğrencilerinizin kendilerinden beklenenler konusunda da netleşmelerine yardımcı olur. Örneğin, vereceğiniz ödevlerin neler olacağı, bu ödevlerin amaçlarının ne olduğu, ödevlerin nasıl</p>

yapılabileceği ve değerlendirme sürecinde hangi yolların izleneceğini açıkça belirtebilirsiniz. Ders kapsamında öğrencilerinizden beklentileriniz konusunda ne kadar şeffaf ve tutarlı bir yol izlerseniz, öğrencilerinizin güvenlik ihtiyaçlarını o kadar desteklemiş olursunuz.

Derslerimde tutarlılığı ve şeffaflığı sağlamak için başka neler yapabilirim?

Travma-bilgilendirilmiş pedagoji ilkeleri çerçevesinde hazırlanmış örnek ders izlencesini inceleyebilir ve kendi öğretim süreçlerinizi de gözden geçirerek izlencenizi geliştirebilirsiniz.

- [Örnek ders izlencesi](#), kendisi de bir travma uzmanı olan ve aynı zamanda travma-bilgilendirilmiş pedagojiler konusunda kitabı bulunan, sosyal hizmet uzmanı Doç. Dr. Janice Carello tarafından hazırlanmıştır.

Ödevlerin değerlendirilmesi sürecinde şeffaflığı ve tutarlılığı sağlamak için örnek kaynaktan faydalanabilirsiniz.

- [Measuring Transparency: A Learning- Focused Assignment Rubric | TILT Higher Ed](#)

Üçüncü İlke: Akran Desteği (Peer Support)

Öğrenciler travmatik stres tepkileri gösterdikleri durumlarda, akranlarıyla olan ilişkilerinden uzaklaşabilir ve kendilerini yalnız hissedebilirler. Bu durum, akademik başarıları üzerinde de olumsuz etkilere sebep olabilir. Öğrencilerinizin akranları ile bir arada çalışabilecekleri ve iş birliği kurabilecekleri fırsatlar oluşturmak, “sosyal desteğin” güçlendirilmesine yardımcı olabilir. Akran desteği sayesinde, kişilerarası ilişkilerde desteklendiklerini hisseden öğrencileriniz, akranlarından çeşitli baş etme stratejileri de öğrenebilir ve yalnız olmadıkları hissi ile yaşadıkları zor durumların üstesinden daha kolay gelebilir.

Derslerimde öğrencilerin birbirleriyle ilişki kurmasına nasıl destek olabilirim?

- İlk dersinizde öğrencilerin kendilerini tanıtmalarını (kameraları açarak veya kapalı şekilde yalnızca mikrofonlarını açarak veya yazarak) isteyebilirsiniz.

Öğrencilerin bir arada çalışmalarını sağlayacak, bir grubun parçasıymış gibi hissetmelerine yardımcı olacak, grup aktivitelerini derslerinize dahil edebilirsiniz.

Dördüncü İlke: İş birliği ve Karşılıklık (Collaboration & Mutuality)

Öğrencilerinizle iş birliği kurun ve karar alma süreçlerine katılımlarını teşvik edin.

Çevrimiçi veya hibrit öğrenme süreçlerinde aktif öğrenmeyi desteklemek için aşağıdaki kaynaklarda yer alan önerileri gözden geçirebilirsiniz. Bu kaynaklarda yer alan öneriler, aynı zamanda diğer ilkelerin gözetilmesinde de destekleyici olabilir.

- [Active Learning While Physically Distancing](#)
- [Soliciting Student Feedback \(or How to TAP Your Own Class\)](#)

Beşinci İlke: Seçim Hakkı ve Güçlendirme (Empowerment, Voice & Choice)

Öğrencilerinize travma sonrası gösterdikleri tepkilerin “normal olmayan durum” karşısında gösterilen “normal tepkiler” olduğunu hatırlatabilir ve tepkilerini normalleştirmelerini sağlayabilirsiniz. Öğrencilerinizin travma sonrası yaşadıkları duygulara ilişkin farkındalığını

artırmalarına yardımcı olmak için sınıfınıza bir uzman davet edebilirsiniz. Ayrıca, ödevler veya dersin işleniş süreçlerine yönelik kararlarda öğrencilerinizin fikirlerini alabilirsiniz. Örneğin, vereceğiniz ödevler için birden fazla seçenek sunabilir ve bunların arasından kendilerine uygun olanı seçmelerini isteyebilirsiniz. Öğrenme sürecinde öğrencilerinizle nasıl iş birliği kurabileceğinize yönelik diğer öneriler için aşağıdaki kaynaktan faydalanabilirsiniz.

- [How \(and Why!\) to Write a Pre-Course Survey or Questionnaire - SPS | Distance Learning](#)

Altıncı İlke: Kültüre ve Farklılıklara Duyarlılık (Cultural, Historical, & Gender Issues)

Travmatik tepkilerin ifade ediliş ve yaşanış biçimi kültürel, tarihi ve toplumsal cinsiyet konularından bağımsız değildir. Her birimiz ortak tepkiler gösteriyor olsak da bu süreci deneyimleme biçimimiz bir o kadar biricik ve kendine özgü olabilir. Öğrencilerinizle iletişim kurarken hepsinin aynı şekilde davranacağını veya travma karşısında birbirleri ile tamamen benzer tepkiler göstereceklerini varsaymak doğru olmayabilir.

Kültüre ve farklılıklara duyarlılık için neler yapabilirim?

Öğrencilerinizin öğrenme sürecindeki ihtiyaçlarının birbirinden farklılaşabileceğinin farkında olmak ve ders izlencenizden başlayarak, farklı öğrenme ihtiyaçlarına uygun çözümler sunmak, iyi bir başlangıç noktası olabilir. Örneğin, ders izlencenizin kapsayıcı olup olmadığını değerlendirmek ve öğrencilerinizin ihtiyaçlarına yanıt verebilecek şekilde geliştirebilmek için aşağıdaki kaynaklardan faydalanabilirsiniz.

- [Inclusion by Design Survey Your Syllabus.pdf](#)
- [Building an Inclusive Syllabus | Teaching Commons](#)

Metnin Hazırlanmasında Yararlanılan Kaynaklar:

SAMHSA's Trauma and Justice Strategic Initiative (2014, July). *SAMHSA's Concept of Trauma and Guidance for a Trauma-Informed Approach*.

https://ncsacw.acf.hhs.gov/userfiles/files/SAMHSA_Trauma.pdf

Imad, M. (2020, June 3). *Leveraging the Neuroscience of Now*. Inside Higher Ed.

<https://www.insidehighered.com/advice/2020/06/03/seven-recommendations-helping-students-thrive-times-trauma>

Alexander, J. (2019). *Building trauma-sensitive schools: Your guide to creating safe, supportive learning environments for all students*. Paul H. Brookes Publishing, Company.